



A Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság a Freidler Ügyvédi Iroda, ügyintéző: dr. Freidler Gábor ügyvéd (1011 Budapest, Iskola u. 38-42. I/6.) által képviselt **Creditexpress Magyarország Pénzügyi Szolgáltató Kft.** (1146 Budapest, Hungária krt. 179-187.) felperesnek a Dr. Dudás Gábor Ügyvédi Iroda, ügyintéző: dr. Dudás Gábor ügyvéd (1011 Budapest, Iskola u. 38-42. A ép I/6.) által képviselt **Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság** (1125 Budapest, Szilágyi Erzsébet fsr. 22/C.) alperes ellen **adatvédelmi ügyben hozott – a NAIH-1778-53/2013/H. számú határozattal módosított, kiegészített – NAIH-1778-49/2013/H számú közigazgatási határozat felülvizsgálata** iránt indított perében – amely perbe a felperes pernyertességének előmozdítása érdekében a dr. Kovács E. Ágnes ügyvéd (1118 Budapest, Naprózsa u. 11.) által képviselt **GDF SUEZ Energia Magyarország Zrt.** (6724 Szeged, Pulcz u. 44.) beavatkozott –, meghozta az alábbi

í t é l e t e t:

A Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság a keresetet elutasítja.

Kötelezi a felperest, hogy tizenöt nap alatt fizessen meg az alperesnek 30.000 (azaz harmincezer) forint perköltséget, valamint az államnak – az illetékügyekben eljáró hatóság külön felhívására – 30.000 (azaz harmincezer) forint kereseti illetéket.

Kötelezi a felperesi beavatkozót, hogy tizenöt nap alatt fizessen meg az alperesnek 30.000 (azaz harmincezer) forint perköltséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I n d o k o l á s

A felperes követeléskezeléssel foglalkozó gazdasági társaság. Megbízói olyan gazdasági társaságok, amelyek az érintett adataival szerződéses kapcsolatba léptek – részükre terméket értékesítettek, szolgáltatást nyújtottak –, és miután az érintettek a fizetési kötelezettségüknek nem tettek eleget, az adósság behajtására, a követelés jogosultjaiként, a felperessel állapodtak meg. A perben nem álló Tarsago Magyarország Kft. jogelődje, a Reader's Digest Kft. mint megbízó (a továbbiakban együtt: megbízó) és a felperes mint megbízott 2008. október 6-án kötöttek határozatlan időre szóló, követeléskezelésre vonatkozó együttműködési / megbízási szerződést. A szerződés 2. pontja szerint „a megbízás kizárólag peres eljáráson kívül történő követelés érvényesítésre vonatkozik”. A szerződés 1. pontja szerint „a megbízott a megbízást elfogadja és elvállalja, hogy a jelen szerződés alapján az 1. sz. mellékletben meghatározott feltételekkel ellátja a megbízó belföldi pénzköveteléseinek érvényesítésével kapcsolatos feladatokat”. A szerződés 2. pontjában a megbízó hozzájárult ahhoz, hogy a megbízott „az adminisztrációs költségeket is érvényesítse”. A szerződés 5. pontjában „a felek megállapodnak, hogy az adminisztrációs költség fele a megbízót, fele a

megbízottat illeti meg”. A szerződés 2013. március 18-án kelt kiegészítésében „a 2013. márciusi, aktuálisan átadásra kerülő behajtási csomagra vonatkozóan a megbízó hozzájárul ahhoz, hogy a megbízott által megvalósítandó behajtási folyamat részeként ügyvédi felszólító levél kerüljön kiküldésre megbízó adósai egy meghatározott csoportjának ezen egy átadás alkalmával”; „a megbízott jogosult a megbízó adósára ún. ügyvédi munkadíjat is terhelni az ügyvédi felszólító levél kiküldése esetén”; „a befolyt összeg 50%-ban a megbízót, 50%-ban a megbízottat illeti”; „a megbízónak a megbízott által igénybe vett ügyvéddel szemben semmilyen fizetési, elszámolási kötelezettsége nincsen, az igénybe vett ügyvéd megbízási díjának, illetve költségének megtérítése a megbízott kötelezettsége”.

Az ismertetett megbízási szerződés alapján a felperes az érintett adatalany adósoknak a megbízó által továbbított személyes adatait a megbízói követelés behajtása mellett az adósokra terhelte, a saját bevételét képező egyéb díjak behajtására is felhasználta.

Az alperesi adatvédelmi hatóság a felperes 2012. január 1-jétől tanúsított általános adatkezelési gyakorlatának vizsgálatára hivatalból adatvédelmi hatósági eljárást indított, melynek keretében – egyebek mellett – a megbízóval kötött szerződéshez kapcsolódó adatkezelést is megvizsgálta, e vizsgálatának eredményét külön határozatba foglalta. Az alperes a 2014. május 10-én kelt, felülvizsgálni kért – a per során, a 2014. július 3-án kelt határozattal módosított, kiegészített – határozatával a megbízó és a felperes közötti megbízási szerződés vonatkozásában a személyes adatok jogellenes kezelését megtiltotta azzal, hogy a megbízó az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény (a továbbiakban: Infotv.) rendelkezéseinek megfelelően olyan, az ügyfelek által átlátható eljárásrendet alakítson ki, amelynek keretében adatgyűjtést csak az adatalanyok hozzájárulásának birtokában végez, és nem teszi lehetővé az ügyfelei személyes adatainak harmadik személy általi saját célú felhasználását, a felperes pedig szüntesse meg a 2012. január 1-je óta jogszerűtlenül átadott személyes adatok saját célú felhasználását. Egyidejűleg a megbízót és a felperest 3.000.000 - 3.000.000 forint adatvédelmi bírság megfizetésére kötelezte.

Az alperes a határozata indokolásában bemutatta az ügy előzményeit, a vizsgált szerződést, az eljárás menetét, részletezte az eljárás során alkalmazott jogszabályokat. Álláspontja szerint a követeléskezelési eljárások során a megbízó és a felperes is adatkezelőnek minősül; összességében – a megbízó által adott az eljárás során tett nyilatkozattal ellentétben – a felperes adatkezelői minőségét támasztja alá, hogy a megbízó által továbbított személyes adatokon érdemi műveleteket végzett. Kifejtette: ha az adatkezelés feltételeit több adatkezelő alakítja ki, akkor valamennyi adatkezelő az adatkezelés egészének jogszerűségéért felelősséggel tartozik, erre tekintettel a megbízás alapján végzett követeléskezelési eljárás során adatvédelmi jogi szempontból a megbízó és a felperes felelősségét mint együttes adatkezelők felelősségét vizsgálta. A célhoz kötöttség elvével összefüggésben rámutatott, hogy a követelés alapjául szolgáló megrendelés, illetve szerződés megkötésekor a megbízó adatkezelésének elsődleges célja a megrendelés teljesítése, járulékos jellegű, eshetőleges célja a megrendelt áru ellenértékének meg nem fizetése esetén a pénztartozás behajtása volt, ezekkel a célokkal minden megrendelőnek ésszerűen számolnia is kellett. A megbízási szerződés szerinti eredeti adatkezelési cél a megbízó követeléseinek peren kívüli érvényesítése

volt. Kiemelte: a felperes a felmerült saját költségeit nem a megbízóval szemben érvényesítette, hanem közvetlenül az érintett adatalany adósoktól hajtotta be, és ehhez az adósok megbízó által továbbított személyes adatait használta fel úgy, hogy ők erről semmiféle információval nem rendelkeztek. Az adósok hozzájárulásának hiányában a személyes adataiknak a megbízóval fennálló eredeti jogviszonyhoz nem kapcsolódó, az eredeti adatkezelési céltól eltérő célra történő továbbítása jogszerűtlen adatkezelést eredményezett, ezért a személyes adatoknak a megbízó általi, ezen másodlagos célú továbbítása, és az átvett adatoknak a felperes által e célból való felhasználása az Infotv. 4. § (1)-(2) bekezdéseibe ütközött. Kifejtette továbbá: az adatkezeléshez történő hozzájárulás egyik legfontosabb fogalmi eleme, hogy megfelelő tájékoztatáson alapuljon (Infotv. 3. § 7. pont). Emellett az előzetes tájékoztatásnak meg kell felelnie az Infotv. 20. §-ában foglaltaknak. Megállapította, hogy nem teljesült a megfelelő tájékoztatás követelménye, a megbízó a megrendelés elküldése, a követelése alapjául szolgáló szerződés megkötése előtt és a követeléskezelőnek történő adattovábbítás előtt sem adott megfelelő tájékoztatást az ügyfeleinek. A tájékoztatás tehát nem volt teljes és nem volt pontos, sőt kifejezetten megtévesztő volt, az adósok nem láthatták át az adatkezelés folyamatát, ennél fogva nem tudhattak megfelelően tájékozott döntést hozni a követelés jogosságáról, megfizetéséről. Emiatt a megbízó és a felperes megsértette az Infotv. 20. § (1)-(2) bekezdéseit. Az adatkezelés jogalapjának vizsgálata kapcsán kiemelte: a megbízó törvényi felhatalmazással nem rendelkezett a követelése behajtásához szükséges adattovábbításra, ezért ezen adatkezelésnek az Infotv. 5. § (1) bekezdése értelmében az lett volna az előfeltétele, hogy az adósok ezekhez az Infotv. szerinti hozzájárulását adják, csakúgy mint a megrendelés során átadott adatokon felüli új személyes adatok gyűjtéséhez. A megbízó nem rendelkezett az adósok érvényes hozzájárulásával, mert az adósok nem is lehettek tisztában azzal, hogy kik és milyen célból kezelik a személyes adataikat. A megfelelő tájékoztatás a hozzájárulás érvényességének egyik előfeltétele, az adósok azonban a megbízó követelésének behajtását célzó, és a járulékos jellegű, a felperes üzleti célját szolgáló adattovábbításról sem kaptak megfelelő tájékoztatást, illetve a megfelelő tájékoztatás nyújtása az adósokról gyűjtött új információk kezeléséhez sem volt bizonyítható. Mindezeket figyelembe véve az adósok személyes adatainak a felperes költségeinek megfizetése céljából történő továbbításhoz és felhasználásához, továbbá az új adatok gyűjtéséhez nem állt rendelkezésre az Infotv. szerinti hozzájárulás, ezért a megbízó és a felperes ezen adatkezelési tevékenységei megsértették az Infotv. 5. § (1) bekezdését. Rögzítette, hogy az érdekmérlegelésen alapuló jogalap fennállta a megbízó és a felperes adatkezelésének vizsgálata során nem merült fel. Az alapvetően a bírság körében módosított, kiegészített határozat hivatkozott az Infotv. 61. § (1) bekezdésének f) pontjára, (3) és (4) bekezdéseire. Figyelemmel volt arra is, hogy a a megbízó és a felperes az adatkezelés folyamatát közösen alakították ki, a követeléskezelés során alkalmazott módszerekről és az új adatkezelési célról közösen döntöttek, ezért az adatkezelés egészének jogszerűségéért mindketten felelősséggel tartoznak. Értékelte a jogsértéssel érintettek körének nagyságát (az adatkezelés a vizsgált időszakban 44.348 természetes személyt érintett), azt, hogy a jogellenes gyakorlat hosszú időn keresztül folyt (a megbízási szerződés 2008. október 6-a óta fennáll, azonban ebből csak a 2012. január 1-jétől az eljárás befejezéséig terjedő időtartamot vette figyelembe), a jogellenes adatkezelés az adatalanyok személyes adatai védelméhez fűződő jogát súlyosan megsértette, továbbá a jogsértés súlyos volt, mert a megbízó részére átadott személyes adatok kezelésének folyamata az adósok számára átláthatatlan volt, ez meggátolta

őket abban, hogy felmérjék az adatkezelés jogaikra nézve kedvezőtlen hatásait, a jogsértő adatkezelés az adatalanyoknak anyagi hátrányt is okozhatott, különösen akkor, ha a felperes a követelés érvényesítésének tényleges költségét meghaladó költségátalányt érvényesítette oly módon, mintha erre vonatkozó jogosultsága közvetlenül az érintettel kötött szerződésből fakadna, és a téves adatkezelési tájékoztatás azt is eredményezhette, hogy az érintettek jelentős része megfelelő jogi ismeretek hiányában, a kiszolgáltatott helyzetét fel sem ismerte, ezért érdekei védelmében nem lépett fel. Bírságcsökkentő tényezőként értékelte, hogy megbízó az ügyfelei részére azért nem nyújtott az Infotv-nek megfelelő tájékoztatást, mert abban a téves feltevésben volt, hogy a felperes a követeléskezelés során csupán adatfeldolgozó tevékenységet végez.

A felperes a tárgyaláson pontosított keresetében a rá vonatkozó rendelkezések tekintetében a módosított, kiegészített alperesi határozat hatályon kívül helyezését kérte.

Sérelmezte, hogy az alperes a határozatában indokolás nélkül figyelmen kívül hagyta az Infotv. 6. § (1) és (5) bekezdéseit, amelyek az adatkezelésre megfelelő jogalapot nyújtanak, mert az Infotv. 5. § (1) bekezdéséhez képest kifejezetten lehetővé teszik az adatkezelést az érintett hozzájárulásának hiányában, valamint a hozzájárulás keretein túlterjeszkedve is. Kifogásolta, hogy az alperes azt állapította meg, miszerint az érdekmérlegelésen alapuló jogalap fennállta a felperes és a megbízó adatkezelésének vizsgálata során nem merült fel. Hangoztatta, hogy ez a megfogalmazás pontatlan, nem tudható, mely körülmények esetén merülhetett volna fel az érdekmérlegelési jogalap és a konkrét esetben mely körülmények miatt nem merült fel; a tényállás tisztázása egyébként az alperes kötelezettsége, és bár mindenben együttműködött az alperessel, az alperes a vizsgálat során az adatkezelés pontos jogalapjára rá sem kérdezett. Az alperes nem teheti meg, hogy törvényi rendelkezéseket önkényesen figyelmen kívül hagyjon, pusztán azért, mert azokra az ügyfél nem hivatkozott. Az, hogy az érdekmérlegelésen alapuló jogalap fennállta nem merült fel az eljárásban, kizárólag az alperesnek róható fel. Hozzátette: adatkezelése tipikusan olyan, melynek során az érdekalapú adatkezelésnek fokozott jelentősége van, az őt megbízó hitelezők jogos (üzleti) érdeke, hogy az őket szerződés alapján megillető, az adósok részéről kötelezettségszegő módon ki nem fizetett összegekhez hozzájussanak, kintlévőségeiket törvényes – az érintettek jogos érdekeit jelentősen nem korlátozó – eszközökkel behajtsák. Hivatkozott az Európai Parlament és Tanács a személyes adatok feldolgozása vonatkozásában az egyének védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról szóló 95/46/EK Irányelvre (a továbbiakban: Irányelv). Előadta, hogy az Európai Bíróság az ASNEF és FECEMD egyesített ügyekben (C-468-10. és C-469-10. sz.) kimondta, hogy az Irányelv 7. cikk f) pontjának közvetlen hatálya van, és azt is, hogy a tagállamok nem alkalmazhatnak olyan többletfeltételt, amely túlterjeszkedik az Irányelv 7. cikkén. Álláspontja szerint az Infotv. 6. § (1) bekezdése ellentétes az Irányelv 7. cikk f) pontjával, amennyiben az Infotv. az adatkezelői jogos érdeken túlmenően feltételül szabja azt is, hogy a hozzájárulás beszerzése lehetetlen legyen, vagy annak aránytalan költsége legyen. Meglátása szerint az adott esetben a hozzájárulás beszerzésének lehetetlensége is fennáll – az érdekelletét miatt –, ám a hivatkozott ítélet alapján ez többlet-feltétel a közvetlenül hatályos uniós normába ütközik, ezért nem is alkalmazható. Az Irányelv 7. cikk f) pontja emellett elismeri, hogy az adatkezelés jogalapja lehet az adatokat megkapó harmadik fél érdeke is, vagyis ezáltal az adatkezelése jogszerű akkor is, amikor az adatok

felhasználásával az öt megillető díjat mint a követelés behajtásának költségét érvényesíti. Az uniós ítélet 36. pontjából következően az Irányelv 7. cikk b) pontjában írt jogalap is közvetlenül hatályos; utalt arra, hogy a tevékenysége olyan követelések behajtására irányul, amelyek az érintettek által a megbízóval kötött szerződésen alapulnak, az adatkezelés ezért szükséges a szerződés teljesítéséhez. Kérte, hogy a bíróság kezdeményezze az Európai Bíróság előzetes döntéshozatali eljárását az Irányelv 7. cikk f) pontja alkalmazhatóságának, jelentésének vizsgálata körében, az alábbi kérdésekben:

„Az Irányelv 7. cikk f) pontja közvetlenül hatályos és alkalmazandó-e a magyar jogszabályok, így különösen az Infotv. hatálya alá tartozó adatkezelésekre (figyelemmel az Európai Bíróság ASNEF és FECEMD egyesített ügyekben hozott ítéletére)? Amennyiben a közvetlen hatály és alkalmazhatóság megállapítható, összhangban van-e az Európai Unió jogával az Infotv. 6. § (1) és (5) bekezdése, amely az érdekmérlegelésen alapuló adatkezeléseket olyan feltételekhez köti, amelyek az Irányelvben nem szerepelnek? Pontosan mit jelent az Irányelv 7. cikk f) pontjának azon kitétele, mely szerint az adatkezelő érdeke nem szolgál jogalappal, ha ezeknél az érdekeknél magasabb rendűek az érintettnek az 1. cikk (1) bekezdése értelmében védelmet élvező érdekei az alapvető jogok és szabadságok tekintetében? Jelen esetben a konkrét vizsgálendő kérdés, hogy az adatkezelő azon érdeke, miszerint az érintettel kötött szerződés alapján öt megillető díjat behajtsa, az érintett szerződésen alapuló, nem vitatott kötelezettségét jogi eszközökkel kikényszerítse, megalapozhatja-e azt, hogy az adatkezelő az adatokat átadja a követelések kezelésével foglalkozó gazdasági társaságnak? További kérdés az értelmezés körében, hogy az adatkezelő jogos érdeke (szerződésen alapuló követelés érvényesítése) megalapozza-e az adatkezelést, amennyiben az olyan adatok gyűjtésére irányul, amelyek az érintettel való kapcsolatfelvételhez, az érintett fizetőképességének megállapításához szükségesek?” Álláspontja szerint az adatkezelésről téves képet ad a határozat, mert az alperes figyelmen kívül hagyta az amögött húzódozó jogviszonyt. E körben kifogásolta, hogy az alperes a célhoz kötöttség elvének értékelése során nem jelölte meg, hogy mi az a jogszerű adatkezelői cél, amelyen ő túlterjeszkedett. Hangsúlyozta, az adatkezelés célja egyértelmű: annak elérése, hogy az érintett a kötelezettségének eleget tegyen, illetve a hitelező képet kapjon az érintett fizetőképességéről: várható-e, akár részben, az érintett teljesítése. Ezen adatkezelési cél általában indokolja mindazon adatok kezelését, amelyek relevánsak lehetnek a kintlévőség behajtása, a tartozás átütetése, az érintett fizetési képességének és fizetési készségének szempontjából. Meglátása szerint az adatkezelő jogos érdeke önmagában kellő jogalapot ad az adatkezelésre, márpedig az jogos érdeke, hogy a kintlévőség behajtásával összefüggő költségek is megtérüljenek. Irreleváns, hogy ezeket a költségeket a megbízó saját magának szedi be, és később fizeti ki a részére, vagy ő közvetlenül a saját részére érvényesíti a behajtás költségeit. Kifogásolta, hogy a bíróság kiszabása sérti a kis- és középvállalkozásokról, fejlődésük támogatásáról szóló 2004. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Kkv tv.) 12/A. §-át. Az eljárás során nem merült fel olyan adat, körülmény, amely e rendelkezés alkalmazását kizárná, az alperes azonban azt mégis figyelmen kívül hagyta. Állította, hogy a Kkv tv. 3. § (1) bekezdése szerinti kis- és középvállalkozásnak minősült a 2012., illetve 2013. évi nettó árbevétele és összes foglalkoztatotti létszáma alapján. Továbbmenően, a Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 339/B. §-ára hivatkozva sérelmezte, hogy a határozatból nem derülnek ki a két nagy összegű, azonos mértékű bírság kiszabása során alkalmazott mérlegelési szempontok. Nem állapítható meg a határozatból, milyen anyagi hátrányt szenvedtek és miért kiszolgáltattak az érintettek. Miután a határozat

szerint az adatkezelés szerződésen alapult, az alperes tévesen értékelte a megbízó javára a felperesi adatfeldolgozásra vonatkozó téves feltevését.

Az alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte. Fenntartotta a határozatában foglaltakat, mert az álláspontja szerint minden tekintetben jogszerű.

A felperesi beavatkozó a perben érdemi nyilatkozatot nem tett.

A bíróság a perbe avatkozás lehetőségéről értesítette az eljárásban ügyfélként részt vett Creditexpress Factoring Pénzügyi Szolgáltató Zrt-t és a Tarsago Magyarország Kft-t, mely társaságok azonban e törvényes lehetőségükkel nem éltek.

A kereset – az alábbiak szerint – nem alapos.

A bíróság az alperesi közigazgatási határozatot a Pp. 324. § (2) bekezdés a) pontja alapján, a Pp. XX. fejezete szerinti eljárásban, a Pp. 339/A. §-a értelmében a meghozatalakor fennálló tények és alkalmazandó jogszabályok figyelembevételével, a Pp. 213. § (1) bekezdése és 215. §-a szerint a kereset és az ellenkérelem keretei között vizsgálta felül. A tényállást a Pp. 206. § (1) bekezdésére figyelemmel a rendelkezésre álló közigazgatási iratok, valamint a felek előadása és a becsatolt okirati bizonyítékok egybevetése alapján, a bizonyítékokat a maguk összességében értékelve és meggyőződése szerint elbírálvá állapította meg.

Kiemeli a bíróság, hogy a közigazgatási határozat felülvizsgálatát jogszabálysértésre hivatkozással lehet kérni (Pp. 330. § (2) bek.). A felperes által megjelölt jogszabálysértés szabja meg a bíróság számára azokat a korlátokat, amelyek között a bíróság a közigazgatási határozatot felülvizsgálhatja. A közigazgatási határozat bírósági felülvizsgálatának irányát tehát a felperes által hivatkozott jogszabálysértés jelöli ki. A kereseti kérelemhez kötöttségről és a keresetváltoztatásról szóló 2/2011. (V. 9.) KK vélemény szerint a kereseti kérelemhez kötöttség elve közigazgatási perben is érvényesül; a bíróság csak a keresetlevélben megjelölt jogszabálysértést vizsgálhatja, kivéve, ha semmisségi okot észlel. A fentiekre figyelemmel, a Pp. 3. § (2) bekezdése szerinti kérelemhez kötöttség, és annak közelebbi meghatározása, a már hivatkozott Pp. 213. § (1) bekezdése és 215. §-a szerinti kereseti kérelemhez és ellenkérelemhez kötöttség az adott esetben azt jelenti, hogy a bíróságnak az alperesi határozat felülvizsgálatát – a jelen perben is – a kereseti kérelemben meghatározott körben kellett és lehetett elvégeznie.

A felperes által a hatóság tényállás-tisztázási kötelezettségével összefüggésben megfogalmazott kifogással összefüggésben a bíróság kiemeli: kétségtelenül a megalapozott döntés előfeltétele a tényállás megállapítása, ami a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) 13. § (2) bekezdés j) pontja és az Infotv. 60. § (2) bekezdése folytán az adott közigazgatási eljárásban is irányadó Ket. 50. § (1) bekezdése alapján az eljáró hatóság feladata. A tényállás a döntéshez szükséges tények összessége. A tényállás megállapítása során a hatóságnak a számításba jöhető tények közül ki kell választania azokat, amelyek az eljárás célja, a döntés érdekében szükségesek, a döntés szempontjából jelentőséggel bírnak. A felperes a keresetében

nem jelölt meg olyan konkrét, releváns (az irányadó anyagi jogi rendelkezések alkalmazása szempontjából lényeges) tényállási elemet, melyet a hatóság nem vagy tévesen rögzített volna. Az alperes a vonatkozó történeti tényállást felderítette, tisztázta, azt a beszerzett bizonyítékok okszerű, az ésszerűség és a logika követelményeinek megfelelő, egyenként és összességükben, súlyuknak megfelelő értékelésével az érintett ügyre vonatkozóan teljes körűen, valóságghűen állapította meg, indokolási kötelezettségének – a szükséges körben – eleget tett: az ügyben feltárt tények és körülmények értékelését elvégezte; határozata a szükséges és elégséges mértékben tartalmazta mérlegelésének és döntésének szempontjait, indokait.

Az Infotv. 4. § (1) bekezdése szerint személyes adat kizárólag meghatározott célból, jog gyakorlása és kötelezettség teljesítése érdekében kezelhető. Az adatkezelésnek minden szakaszában meg kell felelnie az adatkezelés céljának, az adatok felvételének és kezelésének tisztességesnek és törvényesnek kell lennie. A (2) bekezdés szerint csak olyan személyes adat kezelhető, amely az adatkezelés céljának megvalósulásához elengedhetetlen, a cél elérésére alkalmas. A személyes adat csak a cél megvalósulásához szükséges mértékben és ideig kezelhető.

Az Infotv. 5. § (1) bekezdése szerint személyes adat akkor kezelhető, ha a) ahhoz az érintett hozzájárul, vagy b) azt törvény vagy – törvény felhatalmazása alapján, az abban meghatározott körben – helyi önkormányzat rendelete közérdeken alapuló célból elrendeli (kötelező adatkezelés).

Az Infotv. 6. § (1) bekezdése szerint személyes adat kezelhető akkor is, ha az érintett hozzájárulásának beszerzése lehetetlen vagy aránytalan költséggel járna, és a személyes adat kezelése a) az adatkezelőre vonatkozó jogi kötelezettség teljesítése céljából szükséges, vagy b) az adatkezelő vagy harmadik személy jogos érdekének érvényesítése céljából szükséges, és ezen érdek érvényesítése a személyes adatok védelméhez fűződő jog korlátozásával arányban áll. Az (5) bekezdés szerint ha a személyes adat felvételére az érintett hozzájárulásával került sor, az adatkezelő a felvett adatokat törvény eltérő rendelkezésének hiányában a) a rá vonatkozó jogi kötelezettség teljesítése céljából, vagy b) az adatkezelő vagy harmadik személy jogos érdekének érvényesítése céljából, ha ezen érdek érvényesítése a személyes adatok védelméhez fűződő jog korlátozásával arányban áll, további külön hozzájárulás nélkül, valamint az érintett hozzájárulásának visszavonását követően is kezelheti.

Az Infotv. 3. § 7. pontja szerint hozzájárulás: az érintett akaratának önkéntes és határozott kinyilvánítása, amely megfelelő tájékoztatáson alapul, és amellyel félreérthetetlen beleegyezését adja a rá vonatkozó személyes adatok – teljes körű vagy egyes műveletekre kiterjedő – kezeléséhez.

Az Infotv. 20. § (1) bekezdése szerint az érintettel az adatkezelés megkezdése előtt közölni kell, hogy az adatkezelés hozzájáruláson alapul vagy kötelező. A (2) bekezdés szerint az érintettet az adatkezelés megkezdése előtt egyértelműen és részletesen tájékoztatni kell az adatai kezelésével kapcsolatos minden tényről, így különösen az adatkezelés céljáról és jogalapjáról, az adatkezelésre és az adatfeldolgozásra jogosult személyéről, az adatkezelés időtartamáról, arról, ha az érintett személyes adatait az adatkezelő a 6. § (5) bekezdése alapján

kezeli, illetve arról, hogy kik ismerhetik meg az adatokat. A tájékoztatásnak ki kell terjednie az érintett adatkezeléssel kapcsolatos jogaira és jogorvoslati lehetőségeire is.

A felperes kereseti érvelésére kiemeli a bíróság, hogy az alperes, a tényállás-tisztázási és indokolási kötelezettségének e vonatkozásban is eleget téve – a megbízó és a felperes tájékoztatási gyakorlatát, nyilatkozataikat és bejelentéseiket vizsgálva – állapította meg, miszerint az érdekmérlegelésen alapuló jogalap (Infotv. 6. § (1) és (5) bek.) fennállta a megbízó és a felperes adatkezelésének vizsgálata során nem merült fel. A határozat pontosan, világosan és egyértelműen utal arra, hogy a felperes honlapján olvasható „Adatkezelési tájékoztató” elnevezésű dokumentum „4.5. Ügyféladatbázis” pontjában az adatkezelés jogalapjaként „az érintett önkéntes hozzájárulása” szöveg, a „4.6. Telefonbeszélgetések rögzítése” pontjában jogalapjaként „az érintett önkéntes hozzájárulása” szöveg szerepel. A felperes a „telefonbeszélgetések rögzítése” megnevezésű (NAIH-63417/2013. nyilvántartási számú) adatkezelésének az adatvédelmi hatósági nyilvántartásba vételére irányuló kérelmében 2013. március 6-án úgy nyilatkozott, hogy „a Creditexpress Magyarország Kft. által hívottak és megadott telefonszámaira hívást kezdeményezők” esetében a telefonbeszélgetések során megadott egyéb személyes adatok kezelésének jogalapja az „érintett önkéntes hozzájárulása”; az „ügyféladatbázis” megnevezésű (NAIH-63419/2013. nyilvántartási számú) adatkezelésének az adatvédelmi hatósági nyilvántartásba vételére irányuló kérelmében, szintén 2013. március 6-án úgy nyilatkozott, hogy az adatkezelés célja „a jogosultak által megjelölt követelések behajtása, egyezség kötése, az adósok nyilvántartása, egymástól való megkülönböztetése, a megbízások teljesítése, tartozások nyilvántartása, a visszafizetések dokumentálása, számviteli kötelezettség teljesítése”, az adatkezelés jogalapja az „érintett önkéntes hozzájárulása”. Az alperesnek az adatvédelmi hatósági eljárása során – a személyes adatok védelméhez való jog érvényesülése érdekében – a személyes adatok kezelésének jogszerűségét, a jogszabályi előírások betartását kell ellenőriznie, melynek során a kiindulási alapot az adatkezelő által az adott időszak tekintetében megjelölt adatkezelési jogalap(ok) jelentik. Az eljárás során azt mindenképpen vizsgálni kell, hogy az adatkezelés körülményei tekintetében utal-e valamely konkrét tény, adat, körülmény az érdekmérlegelési jogalap adatkezelő általi alkalmazására, így pl. az adatkezelési szabályzat, az adatvédelmi nyilvántartás adatai, az érintettek tájékoztatása, azonban a hatóságnak – az adatkezelési folyamatok átláthatóságának elvéből is fakadóan – nem kell külön vizsgálnia azt, hogy az érdekmérlegelési jogalap jogszerűvé tehetné-e a vizsgált adatkezelést, amennyiben maga az adatkezelő az adatkezelését nem erre alapította, illetve nem ezen az alapon végezte. Kiemelendő e körben, hogy az érdekmérlegelési jogalap esetén az adatkezelő vonatkozásában fokozottabb bizonyítási teher érvényesül, nem a hatóság hivatalbóli kötelezettsége az érdekmérlegelési jogalap fennálltának igazolása, az adatkezelőnek már az adatkezelése megkezdésekor tudnia kell egyértelműen igazolni azt, hogy az adatkezelése a jogszabályi követelményeknek maradéktalanul megfelel, és az egyes jogi érdekek összevetése nyomán kiállja az érdekmérlegelési tesztet. A kifejtettekből következően, a perbeli esetben nem az alperes önkényére, felróható mulasztására, hanem éppen a megbízó és a felperes által tanúsított konkrét eljárásra vezethető vissza, hogy az érdekmérlegelési jogalap az eljárás során nem került és nem is kerülhetett figyelembe vételre; az alperes nem tekinthetett el attól a tényről, hogy a megbízó és a felperes a saját adatkezelésüket a rendelkezésre álló iratok szerint (és nem a perben hiányolt utólagos nyilatkozatásuk, hivatkozásuk alapján) mely jogalapon

végezték. Az ezzel kapcsolatos megállapítás cáfolatára alkalmas adatot, tény, körülményt a felperes a perben nem jelölt meg, lényegében nem is vitatta tájékoztatók, illetve az adatkezelői bejelentésen alapuló nyilvántartási adatok valóságát. Az alperes feladata ez esetben is az adott – felperes által megjelölt – jogalapon történő adatkezelés jogszerűségének vizsgálata volt, az érdekmérlegelési jogalapot az ehhez szükséges felperesi bizonyítékok, igazolások hiányában, csupán azon általánosságra figyelemmel, miszerint a tárgybeli adatkezelés tipikusan olyan, melynek során az érdekalapú adatkezelésnek fokozott jelentősége van, ellenőrizni érdemben nem tudhatta. Mindezekből következően – mivel a megbízó és a felperes adatkezelésüket ténylegesen más jogalapra alapították, illetve más jogalapon végezték – nincs jelentősége annak sem, hogy a felperesi adatkezelés az Infotv. és az Irányelv esetleges megfogalmazásbeli különbségeire figyelemmel az Irányelv 7. cikk f) pontjának, avagy b) pontjának megfelelt-e vagy sem, e kérdéseket is éppen a megbízói és a felperesi eljárás tette irrelevánssá.

A bíróság a felperesnek az Európai Bíróság előzetes döntéshozatali eljárásának kezdeményezésére irányuló kérelmét a Pp. 155/A. §-a alapján elutasította. Nem kell előzetes döntéshozatali eljárást kezdeményezni akkor, ha a felmerült kérdés irreleváns a perbeli jogvita eldöntése szempontjából, vagy ha a szóban forgó uniós jogi rendelkezést az Európai Bíróság már értelmezte, vagy ha az uniós jog helyes alkalmazása olyannyira nyilvánvaló, hogy az minden ésszerű kétséget kizár (Cilfit ügy, 283/81. sz.). A felperes által indítványozott kérdések az Irányelv 7. cikk f) pontja közvetlen hatályára és alkalmazhatóságára, illetve értelmezésére irányultak. Ahogy azt a bíróság a fentiekben kifejtette, a felperes indítványa téves feltételezésen alapult, mert a jogerős határozat és a bíróság által megállapított tényállás is éppen az, hogy a megbízó és a felperes saját maguk nem alapították az adatkezelésüket az érdekmérlegelési jogalapra, így ezen jogalap vizsgálata az adott esetben szóba sem kerülhetett. Ebből következik, hogy a feltenni indítványozott kérdésekre adott válaszok nem hatottak volna ki az ügy érdemére, így az indítványt el kellett utasítani.

A felperesi érveléssel szemben az adatkezelésről nem ad téves képet a határozat, az alperes nem hagyta figyelmen kívül az amögött húzódó jogviszonyt. Éppen ellenkezőleg, azt hangsúlyozta, miszerint a felperes és az érintettek között nincs szerződéses jogviszony, mert az érintettek kizárólag a megbízóval állnak jogviszonyban. Az érintettek valójában egy olyan szerződés alapján tartoznak a felperesnek, amelyben ők maguk félként nem érintettek. A bíróság megítélése szerint helytálló indokok alapján érvelt az alperes azzal, miszerint adatvédelmi szempontból igenis releváns, hogy ki a díjak közvetlen jogosultja, az érintett adósokra terhelt, a felperes saját bevételét jelentő díjak (adminisztrációs díj, látogatási díj, ügyvédi munkadíj, tranzakciós díj stb.) behajtása során a felperes az érintett adósok személyes adatainak a megbízóétól elkülönülő, saját célú kezelését végzi. Két különálló, alanyaiban is eltérő kötelemről van szó, ennek megfelelően tehát a két adatkezelési cél szintén elválik egymástól; utóbbi adatkezelési cél az, amely túlmutat a korábbi jogszerű adatkezelői célon. A megbízó és a felperes az Infotv. 20. §-ában előírtak ellenére nem tájékoztatták az érintett adósokat az adatkezelés folyamatáról, arról, hogy adataikat egymás között átadták, arról sem, hogy milyen célra, arról sem, hogy az adatkezelés hozzájáruláson alapul vagy kötelező, és arról sem, hogy a megbízás teljesítésével összefüggésben keletkezett költségeket megtestesítő egyéb díjak kit illetnek. Erre tekintettel a felperes saját célú adatkezelése az Infotv-be ütközik.

A Kkv. 12/A. § (1) bekezdése szerint a hatósági ellenőrzést végző szervek kis- és középvállalkozásokkal szemben az első esetben előforduló jogsértés esetén – az adó- és vámhatósági eljárást és a felnőttképzési tevékenységet folytató intézmények ellenőrzésére irányuló eljárást kivéve – bírság kiszabása helyett figyelmeztetést alkalmaznak, illetve kötelesek megvizsgálni a Ket. 94. § (1) bekezdés a) pontjában szabályozott eljárás alkalmazásának lehetőségét.

A bírságkiszabás körében, a Kkv. 12/A. §-ának alkalmazhatóságával összefüggésben kiemeli a bíróság, hogy a perben a felperes ugyan állította, hogy a Kkv. 3. § (1) bekezdése szerinti kis- és középvállalkozásnak minősült nettó árbevétele és összes foglalkoztatotti létszáma alapján, de azt már – bírói felhívás ellenére – nem tudta igazolni, hogy kis- és középvállalkozási minősége a törvény partner- vagy kapcsolódó vállalkozásokra, és e körben a 3. §-ban megjelölt mutatók számítására vonatkozó szabályaira (Kkv. 4-5. §§) figyelemmel is fennáll, holott ezzel összefüggésben az alperes ésszerű kétségeket támasztott. A Pp. 324. § (1) bekezdése alapján alkalmazandó Pp. 164. § (1) bekezdése értelmében a per eldöntéséhez szükséges tényeket általában annak a félnek kell bizonyítania, akinek érdekében áll, hogy azokat a bíróság valónak fogadja el. Ennek megfelelően a perbeli esetben – miután a felperes érdeke volt, hogy a bíróság valónak fogadja el, miszerint kis- és középvállalkozásnak minősült és ezért esetében a Kkv. 12/A. §-a alkalmazható – a kis- és középvállalkozási minőségét megalapozó körülményeket neki kellett volna kétséget kizáró módon igazolnia. Kiemeli a bíróság, hogy saját kis- és középvállalkozási minőségéről nyilvánvalóan a felperesnek kell tudomással bírnia, illetve az e körben relevanciával bíró, szükséges adatokkal, információkkal rendelkeznie, és azokat már a közigazgatási eljárás során a hatóság, a perben pedig a bíróság tudomására hoznia. Annak következményeit, ha a bíróságot nem győzi meg arról, hogy esetében a jogszabály alkalmazásának (a bírság alóli mentesülésének) feltételei fennállnak, az irányadó perrendi szabályok szerint a felperesnek magának kell viselnie (Pp. 3. § (3) bek.). A bíróság mellőzte a felek által a Kkv. 12/A. §-ának az adatvédelmi hatósági eljárásban történő alkalmazhatóságára vonatkozóan, a 2/2013. Közigazgatási-munkaügyi jogegységi határozatban írtak tükrében kifejtett jogi érvelés részletes ismertetését és elemzését, mert az a perbeli jogvita eldöntése körében irrelevánssá vált: a felperes a kis- és középvállalkozási minősége nem igazolt, így a konkrét tényállásra a Kkv. 12/A. §-a semmiképpen sem alkalmazható.

Az Infotv. 61. § (1) bekezdés f) pontja szerint az adatvédelmi hatósági eljárásban hozott határozatában a Hatóság bírságot szabhat ki. A (3) bekezdés szerint az (1) bekezdés f) pontja szerint kiszabott bírság mértéke százezertől tízmillió forintig terjedhet. A (4) bekezdés szerint a Hatóság annak eldöntésében, hogy indokolt-e a bírság kiszabása, illetve a bírság mértékének megállapításában az eset összes körülményeit – így különösen a jogsértéssel érintettek körének nagyságát, a jogsértés súlyát és a jogsértés ismétlődő jellegét – veszi figyelembe.

A bírság kiszabásának indokoltsága és mértékének meghatározása során a hatóságnak mérlegelési jogköre van. Ez a jogkör az Infotv. 61. § (3) bekezdésében írt keretek között, a (4) bekezdésében meghatározott szempontok figyelembe vételével gyakorolható. Az alperes köteles e körben is döntésének indokát adni, a mérlegelésében szerepet játszó körülményekről, azok mikénti értékeléséről beszámolni, ezáltal biztosítani a mérlegelési jogkörében hozott

határozatrész jogszerűségének kontrollálhatóságát, az érdemi bírósági felülvizsgálat lehetőségét. A Pp. 339/B. §-a szerint mérlegelési jogkörben hozott közigazgatási határozat akkor tekintendő jogszerűnek, ha a közigazgatási szerv a tényállást kellő mértékben feltárta, az eljárási szabályokat betartotta, a mérlegelés szempontjai megállapíthatóak, és a határozat indokolásából a bizonyítékok mérlegelésének okszerűsége kitűnik. Ebből következően, ha a felperes által elkövetett jogsértés miatt kiszabott mulasztási bírság indokoltságát, mértékét az alperes az Infotv. szerinti keretek között, az Infotv.-ben rögzített és az ügyben releváns, a bírságkiszabás során figyelembe jövő valamennyi alanyi és tárgyi tényezőt felderítve, és azokat helyesen: súlyuknak, nyomatékuknak megfelelően értékelve, okszerűen mérlegelve határozta meg, szem előtt tartva a szankcionálás speciál- és generálpreventív célját, vagyis az egyéni és az általános megelőzés szempontjait is, és mindezt a határozatában a kellő mértékben, megfelelően megindokolta, akkor a mérlegelési jogkörben hozott döntés jogszerű. Felülmérlegelésre, avagy méltányosság gyakorlására a bíróságnak a közigazgatási perben törvényes lehetősége nincs. Az adott esetben a bíróság megállapította, hogy az alperes a kiegészített, módosított határozatában az Infotv. 61. § (4) bekezdése szerinti, releváns körülményeket a felperes vonatkozásában részletesen, teljes körűen, és helyesen vette számba, és azokat a súlyuknak, nyomatékuknak megfelelően értékelte, okszerűen mérlegelte, és ennek indokairól a határozatában számot is adott. A perbeli esetben a megbízó és a felperes esetében az azonos mértékű bírság kiszabásának indoka az volt, hogy a megbízó és a felperes az adatkezelési módszereket és az új adatkezelési célt közösen alakították ki, ezért a jogellenesnek minősített adatkezelési gyakorlatért való felelősségüket azonos mértékűnek ítélte a hatóság. A megbízó és a felperes által kötött szerződés lényegében az adósok feje fölött rendelkezett a személyes adatok harmadik személynek történő továbbításáról és a továbbított adatok harmadik személy céljára történő felhasználásáról. Az új célú adatfelhasználással az adósok kiszolgáltatott helyzetbe kerültek, hiszen a többes adatkezelés tényéről a tartozás követelésekor sem kaptak tájékoztatást. A tájékoztatás hiánya pedig jelentős számú adatalany jogérvényesítési lehetőségét akadályozta, ami egyértelműen súlyos jogsértésnek minősül. Abban a körben, hogy az alperes tévesen értékelte a megbízó javára a felperesi adatfeldolgozásra vonatkozó téves feltevését, a felperesnek keresetösségi joga nincs, mert a mással szemben kiszabott bírság, annak összecszerűsége vonatkozásában semmiféle jogi érdeke nem állapítható meg. A bírság kiszabása körében a felperes vonatkozásában értékelhető összes tényezőt szem előtt tartva a bíróság úgy ítélte meg, hogy a feltárt, kiegészített, módosított határozatban hivatkozott körülmények ellensúlyozására alkalmas szempontot a felperes a perben sem jelölt meg, a vele szemben kiszabott bírság mértéke eltúlzottnak nem tekinthető, a törvényes speciál- és generálpreventív célokkal arányban áll, azok eléréséhez szükséges és egyben elégséges is.

A felülvizsgálni kért közigazgatási határozat a keresetben megjelölt körben, az ügy érdemét érintően nem bizonyult jogszabálysértőnek, ezért a bíróság a felperes keresetét a Pp. 339. § (1) bekezdése alapján elutasította.

Az alperes költségeinek megfizetésére a felperes a Pp. 78. § (1) bekezdése, a felperesi beavatkozó a 83. § (1) bekezdése alapján köteles. A bíróság a perköltség összegét a Pp. 67. § (2) bekezdésére is figyelemmel, a Pp. 75. § (1) és (2) bekezdései, valamint 79. § (1) bekezdése alapján, a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.)

IM rendeletben (a továbbiakban: IM rendelet) foglaltakra is figyelemmel határozta meg, szem előtt tartva a jogvita bonyolultságát, a képviselő szakmai nehézségét, továbbá az előkészítő munka (beadványok elkészítése), illetve a tárgyaláson való megjelenés és nyilatkozattétel időigényét is (IM rendelet 3. § (3) és (6) bek.).

Az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Itv.) 62. § (1) bekezdés h) pontjában biztosított tárgyi illetékfeljegyzési jog folytán le nem rótt, az Itv. 43. § (3) bekezdésében meghatározott mértékű kereseti illeték viselésére a felperes a költségmentesség bírósági eljárásban történő alkalmazásáról szóló 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése alapján köteles.

Az ítélet elleni fellebbezés lehetőségét a Pp. 340. § (1) bekezdése kizárja.

Budapest, 2015. április 15.

A kiadmány hitelével:



dr. Remes Gábor s.k.
bíró